

Väljaandja:	Keskonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	13.10.2017
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	14.12.2019
Avaldamismärge:	RT I, 10.10.2017, 1

Vaatleja pardale võtmise vajadus, vaateleja määramine, vaatelejale esitatavad nõuded, vaateleja ülesanded ning kogutud andmete esitamise kord ja vorm

Vastu võetud 02.10.2017 nr 39

Määrus kehtestatakse [kalapüügiseaduse](#) § 68 lõigete 1, 2, 4 ja 5 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse Eesti lipudokumenti omavale kalalaevale suunatavale vaatelejale esitatavad nõuded ja tema ülesanded ning vaateleja kogutud andmete esitamise kord ja vorm, vaatlejatega kaetuse ulatus ja vaateleja ja tema tegevuse ajavahemiku määramise kord, kui seda ei reguleeri Euroopa Liidu õigusaktid või rahvusvahelised lepingud, järgmistes püügipiirkondades:

1) nõukogu määruse (EÜ) nr 1386/2007, milles sätestatakse Loode-Atlandi Kalandusorganisatsiooni reguleeritavas piirkonnas kohaldatavad kaitse ja rakendusmeetmed (ELT L 318, 05.12.2007, lk 8–11), artikli 23 alusel Loode-Atlandi Kalandusorganisatsiooni (edaspidi *NAFO*) reguleeritavas piirkonnas;

2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2016/2336, millega kehtestatakse süvamere kalavarude püügi eritingimused Kirde-Atlandi ja kalapüügisätteid Kirde-Atlandi rahvusvahelistes vetes ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 2347/2002 (ELT L 354/1, 14.12.2016), artikli 16 lõikes 5 sätestatud piirkonnas;

3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2017/1004, kalandussektori andmete kogumist, haldamist ja kasutamist käsitleva liidu raamistiku loomise ning ühise kalanduspoliitikaga seotud teadusliku nõustamise toetamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 199/2008 (ELT L 157, 20.06.2017, lk 1–21) artiklite 10 ja 11 alusel kinnitatud riikliku töökavaga (edaspidi *riiklik töökava*) määratud püügipiirkondades;

4) nõukogu määruse (EÜ) nr 734/2008, milles käsitletakse ohualdiste avamere ökosüsteemide kaitset püügivahendite kahjuliku mõju eest (ELT L 201, 15.07.2008, lk 8–13), artikli 11 kohaselt püügil põhjapüügivahendiga avamere piirkondades, mis jäävad kalandusorganisatsioonide vastutusaladest välja.

§ 2. Vaateleja pardale võtmise vajadus

Eesti lipudokumenti omava kalalaeva püügiloa omanik (edaspidi *ettevõtja*) ja kapten peavad käesoleva määruse §-des 12–15 sätestatud määramise tingimusi arvestades pardale võtma vaateleja:

1) nõukogu määruses (EÜ) nr 1386/2007 sätestatud juhul;

2) Euroopa Komisjoni kinnitatud riikliku töökava kohaselt;

3) nõukogu määruse (EÜ) nr 812/2004, millega sätestatakse meetmed vaalaliste juhusliku püügi kohta püügipiirkondades ja muudetakse määrust (EÜ) nr 88/98 (ELT L 150, 30.04.2004, lk 12–31), lisas III sätestatud kalastusviiside korral Läänemeres, kui laeva kogupikkus on 15 m või enam;

4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2016/2336 artikli 16 lõike 5 alusel Kirde-Atlandi kalanduskomitee (NEAFC) reguleeritavas piirkonnas süvamere kalaliikide põhjatraaliga püügil;

5) püügil põhjapüügivahendiga väljaspool kalanduspiirkondade kehtivuspiirkondi nõukogu määruse (EÜ) nr 734/2008 artikli 11 kohaselt;

6) Euroopa Nõukogu igal aastal kehtestatavas määruses, millega määratakse kindlaks teatavate kalavarude ja kalavaru rühmade püügivõimalused ning tingimused, mida kohaldatakse ühenduse vetes ning ühenduse kalalaevade suhtes püügipiirangutega vetes, sätestatud juhul.

2. peatükk

Vaatlejale esitatavad nõuded ja vaadleja ülesanded

§ 3. Vaatlejale esitatavad nõuded

- (1) Vaadleja haridus, teadmised ning oskused ja kogemused peavad olema järgmised:
- 1) vähemalt keskharidus;
  - 2) Eesti Vabariigi ja Euroopa Liidu kalapüüki reguleerivate õigusaktide, rahvusvaheliste kalandusorganisatsioonide reguleeritaval veealal kehtivate kalapüüginõuete ning muid ametikohast tulenevaid ülesandeid reguleerivate õigusaktide tundmine ja nende rakendamise oskus;
  - 3) piisavad teadmised kalaliikide ja püügivahendite identifitseerimiseks;
  - 4) side- ja navigatsiooniseadmete tundmine ja kasutamisoskus ning asjakohane ohutusala väljaõpe;
  - 5) oskus koguda algandmeid teadusuuringuteks, sealhulgas koguda proove ning teha täpseid vaatlusi ja ülestähendusi;
  - 6) muud ametikohal nõutavad teadmised ja oskused.
- (2) Vaadleja peab olema sõltumatu ettevõtjast ja kaptenist, kelle laeval ta vaadleja ülesandeid täidab.

§ 4. Vaadleja kogutavad andmed

- (1) Vaadleja kogub andmeid:
- 1) pardal oleva ja tagasiheidetud, sealhulgas alamõdulise kala, kalasaagi eluskaalu ja liigilise koosseisu kohta, püügi aja, koha, sügavuse ning püünise veesolemise aja kohta püügioperatsioonide kaupa. Püügikoht määratakse laius- ja pikkuskraadi kaudu;
  - 2) toodangu kaalu kohta liikide kaupa, juhul kui kala töödeldakse pardal;
  - 3) laeval kasutatavate püügivahendite tüübi, võrgusilma suuruse, kinnitusviiside ja võrkpüüniste tarindite kohta;
  - 4) laeval korraldatud inspekteerimiste kohta;
  - 5) riiklikus töökavas ette nähtud teadusandmeid;
  - 6) muid asjakohaseid andmeid, sealhulgas juhusliku imetajate, lindude, roomajate ja selgrootute kaaspüügi kohta.
- (2) Käesoleva määruse § 2 punktis 3 sätestatud juhul peab vaadleja lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud koguma andmeid vaalaliste juhusliku püügi ja püügivahendite järelvedamisel surnud vaalaliste või elusana merre tagasi lastud vaalaliste kohta.

§ 5. Vaadleja kasutatav valimikava

- Vaadleja kogub andmeid kala tagasiheitmise ja kala pardale jätmise kohta, järgides riiklikus töökavas või NAFO reguleeritavas piirkonnas püüdes NAFO kaitse- ja rakendusmeetmetes kirjeldatud valimikava. Kui riiklik töökava või NAFO kaitse- ja rakendusmeetmed valimikava ette ei näe, kasutatakse järgmist valimikava:
- 1) iga loomuse kohta märgitakse kogu saagi mass liikide kaupa ning vette tagasi lastava kala mass liikide kaupa;
  - 2) vähemalt ühest loomusest päevas võetakse juhuslik valim, mis sorteeritakse ja registreeritakse kõikide olulisemate liikide pikkusnäitajad nii lossitava kui vette tagasi lastava saagiosa kohta.

§ 6. Vaadleja täiendavad ülesanded NAFO reguleeritavas piirkonnas püügitegevuse kontrollimisel

- (1) Vaadleja kontrollib püügipäevikusse ja toodangu päevaraamatusse tehtud sissekannete õigsust ja vastavust nõuetele. Toodangu päevaraamatu kontrollimisel kasutatakse kala eluskaalu saamiseks kala- ja toodanguliigile sobivat ümberarvutustegurit, mis on määratud käesoleva määruse § 11 kohaselt.
- (2) Vaadleja kontrollib laeva asukoha määramise süsteemide funktsioneerimist ja informeerib Keskkonnainspeksiooni ning laeva kaptenit lahknevustest nende süsteemide näituses.
- (3) Vaadleja kontrollib kalalaeval trümmi vastavust trümmiplaanile.

§ 7. Vaadleja teavitamiskohustused

- (1) Vaadleja teavitab viivitamatult kaptenit avastatud vastuoludest laeva kalapüügitegevuse ja õigusaktis sätestatud nõuete vahel.
- (2) Kui vaadleja tuvastab õigusaktis sätestatud nõuete ilmse rikkumise, informeerib vaadleja sellest 24 tunni jooksul või esimesel võimalusel Keskkonnainspeksiooni. Väljaspool Eesti territoriaalvett tuleb rikkumisest teavitada ka vastavat veeala reguleeriva riigi või kalandusorganisatsiooni inspeksioonilaeva.

§ 8. Nõuded vaadleja ametiülesannete täitmise kohta

- (1) Vaadleja tagab, et tema viibimine kalalaeva pardal ei häiri laeva nõuetekohast funktsioneerimist, sealhulgas püügitegevust.
- (2) Vaadleja peab hoidma saladuses ametiülesannete täitmisel teatavaks saanud andmeid, mis kujutavad endast ärisaladust, kui nende andmete avalikustamine ei tulene õigusaktidest.

3. peatükk

Vaatleja kogutud andmete esitamise kord ja vorm

§ 9. Vaatleja aruanded

- (1) Käesoleva määruse § 2 punktis 1 sätestatud juhul esitab vaatleja aruande NAFO kaitse- ja rakendusmeetmetes nõutud vormis.
- (2) Käesoleva määruse § 2 punktides 2, 4, 5 ja 6 sätestatud juhul esitab vaatleja aruande käesoleva määruse lisas 1 esitatud vormis.
- (3) Käesoleva määruse § 2 punktis 3 sätestatud juhul esitab vaatleja aruande käesoleva määruse lisas 2 esitatud vormis.

§ 10. Püügiandmete esitamise viis ja aeg

- (1) Käesoleva määruse § 2 punktis 1 sätestatud juhul esitab vaatleja käesoleva määruse § 9 lõikes 1 kirjeldatud aruande NAFO kaitse- ja rakendusmeetmetes ette nähtud aegadel NAFO sekretariaadile, Euroopa Komisjonile, Keskkonnainspeksioonile ja Keskkonnaministeeriumile.
- (2) Käesoleva määruse lisas 1 nimetatud aruande esitab vaatleja 20 päeva jooksul pärast vaatlusperioodi lõppu Keskkonnaministeeriumile ja aruande osa „Laeva inspekteerimise info” samal ajal Keskkonnainspeksioonile.
- (3) Käesoleva määruse lisas 2 nimetatud aruande esitab vaatleja 20 päeva jooksul pärast vaatlusperioodi lõppu Keskkonnaministeeriumile.
- (4) Aruanded edastatakse elektronposti kaudu või aruande saaja nõudmisel muul viisil.

§ 11. Toodangu ümberarvestustegur

- (1) Toodangu ümberarvestustegur on määratud komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 404/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 (millega luuakse ühenduse kontrollsüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks) üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 112, 30.04.2011, lk 1–153), artiklis 49.
- (2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määrus vajalikku ümberarvestustegurit ei sätesta või määrus püügipiirkonnas ei kehti, kasutatakse toodangu ümberarvestustegurina vastavas piirkonnas kehtivat eeskirja või leitakse toodangu ümberarvestustegur, tehes järgmised järjestikused toimingud:
  - 1) võetakse juhuslik proov töötlemisse minevast saagist;
  - 2) registreeritakse kalade arv ja kaal enne töötlemist ehk eluskaal;
  - 3) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud proovi töötleb meeskond, kasutades selleks tavalisi töötlemismeetodeid;
  - 4) käesoleva lõike punktis 3 nimetatud töödeldud valmistoodang loetakse üle ja kaalutakse, saades töödeldud kaalu;
  - 5) ümberarvestustegur saadakse käesoleva lõike punktis 2 nimetatud eluskaalu jagamisel käesoleva lõike punktis 4 nimetatud töödeldud kaaluga.

4. peatükk

Vaatlejate määramine NAFO reguleeritavas piirkonnas püüdvatele laevadele

§ 12. Vaatlejatega kaetuse vähendamine

Nõukogu määruse (EÜ) nr 1386/2007 artikli 34 lõikest 3 lähtuvalt vähendatakse vaatlejatega kaetust NAFO reguleeritavas piirkonnas püüdvatel laevadel kuni 75% ajast, mil laev või laevad on kalendriaasta jooksul püügil NAFO reguleeritavas piirkonnas. Püügil viibimise aega mõõdetakse püügipäevades.

§ 13. Vaatlejate tegevuse ajavahemik

(1) Vaatleja tegevuse ajavahemiku järgneval kalendriaastal määrab Keskkonnainspeksioon koostöös Keskkonnaministeeriumiga ja ettevõtjaga, kes soovib taotleda järgneva kalendriaastaks kalapüügiluba NAFO reguleeritavas piirkonnas, prognoositava püügiplaani alusel, arvestades seejuures riikliku töökava vajadusi ja NAFO kaitse- ja rakendusmeetmete nõudeid. Vaatlejate määramisel tagatakse tasakaal eri liike ja eri piirkondades püüdvate kalalaevade vahel.

(2) Laevadel, millel vaatlejate kaetust vähendatakse, peab elektrooniliste andmete edastamise usaldusväärsus vastama nõukogu määruse (EÜ) nr 1386/2007 artikli 33 lõikes 2 sätestatule. Usaldusväärsust kontrollib Keskkonnainspeksioon.

(3) Vaatlejatega tegevuse vähendamisest teavitab Keskkonnaministeerium Euroopa Komisjoni hiljemalt 1. detsembril või 30 päeva enne püügihooaja algust. Euroopa Komisjonile esitatakse nende laevade nimekiri, kelle suhtes kohaldatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1386/2007 3. jao sätteid, ning ajavahemikud, mille jooksul laeva pardal ei viibi vaatleja.

(4) Keskkonnaministeerium esitab Euroopa Komisjonile iga aasta 20. jaanuariks ning seejärel viivitamata pärast iga uue vaatleja määramist nimekirja vaatlejatest, kes võivad NAFO reguleeritavas piirkonnas Eesti lipu all sõitvatel laevadel vaatleja ülesandeid täita.

5. peatükk

Vaatlejate määramine väljaspool NAFO reguleeritavat piirkonda püüdvatele laevadele

§ 14. Vaatlejatega kaetuse ulatus

(1) Nõukogu määruse (EÜ) nr 812/2004 lisa III lõike 2 punkti a kohaselt peab Läänemerel kala püüdva kalalaeva, mille kogupikkus ületab 15 meetrit, pardal viibima vaatleja järgmiselt:

- 1) 59° põhjalaiusest lõunapoole jääval alal kalendriaasta jooksul vähemalt kahel püügireisil;
- 2) 59° põhjalaiusest põhjapoole jääval alal ajavahemikul 1. juunist 30. septembrini vähemalt ühel püügireisil.

(2) Püüki teostava kalalaeva igal püügireisil peab pardal viibima vaatleja, kui püük toimub põhjapüügivahendiga avamere piirkondades, mis jäävad kalandusorganisatsioonide vastutusaladest välja.

(3) NEAFC piirkonnas peab põhjatraaliga süvamereliikide püüki teostava kalalaeva pardal viibima vaatleja vähemalt 10% püügiajast.

(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 sätestatule peab kalalaeva pardal viibima vaatleja juhul, kui see on vajalik riiklikus töökavas ette nähtud teadusproovide kogumiseks töõnduspüükidest.

(5) Ettevõtjad võivad käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 4 sätestatud kohustuse täitmiseks omavahel sõlmida kirjaliku kokkuleppe, mille alusel jagatakse vaatlejatega kaetud püügireiside arv laevade vahel ümber. Seejuures peab olema tagatud vaatlejate tegevus lõikes 1 sätestatud ulatuses ja piirkondades. Kokkulepe tuleb esitada Keskkonnaministeeriumile.

§ 15. Vaatlejate tegevuse ajavahemiku määramine

(1) Vaatlejate tegevuse ajavahemiku määramisel käesoleva määruse § 14 lõigete 1 ja 3 tingimuste täitmiseks lähtutakse riikliku töökava vajadustest. Vaatlejate tegevuse ajavahemiku järgnevak kalendriaastaks lepivad hiljemalt 20. detsembriks kokku Keskkonnainspeksioon, Keskkonnaministeerium ja ettevõtja, kes soovib järgnevak kalendriaastaks taotleda püügiõigust.

(2) Vaatlejate tegevuse ajavahemiku määramisel käesoleva määruse § 14 lõike 4 tingimuste täitmiseks lähtutakse riikliku töökava vajadustest. Täpsed vaatlusperioodid järgmiseks kalendriaastaks lepivad hiljemalt 20. detsembriks kokku Keskkonnaministeerium ja ettevõtja, kes soovib järgnevak kalendriaastaks taotleda püügiõigust.

6. peatükk

Rakendussäte

§ 16. Määruse kehtetuks tunnistamine

Keskkonnaministri 23. oktoobri 2008. a määrus nr 44 „Vaatleja pardale võtmise vajadus, vaatlejale esitatavad nõuded ja vaatleja ülesanded, vaatleja kogutud andmete esitamise kord ja vorm ning vaatlejatega kaetuse vähendamise ulatus ja vaatlejatega kaetuse ajavahemiku määramise kord” (RTL 2008, 87, 1220) tunnistatakse kehtetuks.

Siim Kiisler
Minister

Andres Taliäär
Kantsler

[Lisa 1](#) Vaatleja aruanne

Lisa 2 Vaalavaatluse ja traalpüügi jälgimise aruanne